

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันและการจัดการอาการคัดตึงเต้านมในมารดาที่ให้นมบุตร
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวปัทมา ศรีจันทร์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณพิไล ศรีอาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ กันธะรักษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

อาการคัดตึงเต้านมในมารดาที่ให้นมบุตรเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและเป็นสาเหตุให้มารดายุติการให้นมบุตรในระยะเริ่มแรก ดังนั้นการดูแลที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดผลกระทบดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างมาก การศึกษาเปรียบเทียบชนิดศึกษาย้อนหลังและไปข้างหน้าแบบไม่ควบคุมก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันและการจัดการอาการคัดตึงเต้านมในมารดาที่ให้นมบุตร ในหอผู้ป่วยพิเศษหลังคลอด โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย มารดาที่ให้นมบุตรและได้รับการดูแลตามปกติ ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 จำนวน 181 คน และกลุ่มตัวอย่างมารดาที่ให้นมบุตรที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ระหว่างเดือนเมษายนพ.ศ. 2554 ถึงเดือนมิถุนายนพ.ศ. 2554 จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการศึกษาคือแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันและการจัดการอาการคัดตึงเต้านมในมารดาหลังคลอดที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา โรงพยาบาลลำปางซึ่งพัฒนาโดย เพ็ญรุ่ง พิสิษฐภูมิตร (2552) การดำเนินการศึกษาใช้กรอบแนวคิดของสมาคมพยาบาลออนทารีโอ ปี ค.ศ. 2002 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกอาการคัดตึงเต้านม และแบบบันทึกความเจ็บปวด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

สถิติทดสอบความน่าจะเป็นของฟิชเชอร์ สถิติทดสอบค่าที่ชนิดสองกลุ่มอิสระต่อกัน และสถิติทดสอบค่าที่ชนิดสองกลุ่มสัมพันธ์กัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. มารดาที่ให้นมบุตรที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีส่วนการเกิดอาการคัดตึงเต้านมน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. มารดาที่ให้นมบุตรที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีอาการคัดตึงเต้านมรุนแรงน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. มารดาที่ให้นมบุตรที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีความเจ็บปวดจากอาการคัดตึงเต้านมน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. มารดาที่ให้นมบุตรที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีอาการคัดตึงเต้านมหลังใช้แนวปฏิบัติน้อยกว่าก่อนใช้แนวปฏิบัติ

ผลการศึกษานี้ยืนยันได้ว่าการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันและการจัดการอาการคัดตึงเต้านมในมารดาที่ให้นมบุตรสามารถเพิ่มผลลัพธ์ที่มีคุณภาพได้ ดังนั้นแนวปฏิบัติทางคลินิกนี้ควรนำไปใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มคุณภาพของการพยาบาลต่อไป

Independent Study Title Effectiveness of Implementing Clinical Practice Guidelines for Prevention and Management of Breast Engorgement Among Lactating Mothers, Nakornping Hospital, Chiang Mai Province

Author Miss PanditaSrichandon

Degree Master of Nursing Science (Advanced Midwifery)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Punpilai Sriareporn Advisor

Associate Professor Dr. Kannika Kantaruksa Co-advisor

ABSTRACT

Breast engorgement is a significant barrier to successful breastfeeding and can lead to early weaning in lactating mothers. Therefore, effective care is needed to alleviate the impacts. This comparative, retrospective and prospective uncontrolled before and after intervention study was conducted to determine the effectiveness of implementing clinical practice guidelines (CPGs) for care of lactating mothers in a private postpartum care unit, Nakornping hospital, Chiang Mai province. The study samples consisted of 181 lactating mothers who received usual nursing care between December 2010 and February 2011 and 183 lactating mothers who received care based on the CPGs between April 2011 and June 2011. The instrument was the CPGs for prevention and management of breast engorgement among lactating mothers developed by Pisitsupamit in Lumpang hospital (2009). The CPGs implementation model of Registered Nurse Association of Ontario (2002) was used as a framework for this study. Data collection tools consisted of breast engorgement scale and pain scale. Data were analyzed using descriptive statistics, the Fisher's exact probability test, independent t- test and paired t- test.

The results of this study were as follows:

1. The lactating mothers in CPGs implementing group had significantly smaller proportion of breast engorgement than the group who received usual care ($p < .05$).
2. The lactating mothers in CPGs implementing group had significantly less severity of breast engorgement than the group who received usual care ($p < .05$).
3. The lactating mothers in CPGs implementing group had significantly less pain from breast engorgement than the group who received usual care ($p < .05$).
4. The lactating mothers in CPGs implementing group had significantly less breast engorgement than before receiving care ($p < .05$).

The results confirm that implementation of CPGs for prevention and management of breast engorgement among lactating mothers can lead to improved quality outcomes. Therefore, these clinical practice guidelines should be continuously used to improve quality of nursing care.